

Naporan rad i povjerenje odvest će BiH od Dayton do Brüsselsa

“Bosna i Hercegovina je dosegla momenat u svojoj poslijeratnoj povijesti kada će ključni izbor odlučiti hoće li građani ove zemlje uživati u prosperitetnoj budućnosti u okviru Europe”, rekao je u srijedu Visoki predstavnik Paddy Ashdown. Pitanje s kojim se suočavaju građani BiH je hoće li, i kako brzo, san o prosperitetnoj i sigurnoj budućnosti u okviru Europe postati zbilja.

Visoki predstavnik je rekao da će naporan rad i povjerenje odlučiti kakva će biti budućnost. “Povjerenje u sposobnost ove zemlje da uvede promjene, te naporan rad koji je potreban za takve promjene.”

Visoki predstavnik je govorio na Diplomatskom forumu u Sarajevu kojeg je organiziralo Ministarstvo vanjskih poslova i fondacija Friedrich Ebert.

Istakao je da se regionalna geopolitička situacija značajno promijenila i da su susjedne zemlje sada okrenute ka euro-atlantskim integracijama tako da “promjena vlade u Zagrebu ili Beogradu više ne znači potres za BiH.” Međutim, upozorio je da bi “zaista bila tragedija, baš u trenutku kada je kletva sukoba konačno nestala, da one osobe koje su željele Veliku Hrvatsku ili Veliku Srbiju zamijene oni koji žele vidjeti Bosnu iscjepkanu na male dijelove.” Za ovu zemlju postoji samo jedna budućnost, a to je Bosna i Hercegovina cjelovita i slobodna, u Europi, cjelovita i slobodna.

Visoki predstavnik je primjetio da su bh. čelnici prepoznali veliku promjenu u težnjama glasača. “Bez obzira na njihovu političku pripadnost, političari ove zemlje znaju da san o

Europi sada postaje moćniji i snažniji od mitova prošlosti, i da građani ove zemlje od njih očekuju da sprovedu reforme koje će ovaj san pretvoriti u stvarnost." Kao rezultat, "napuštamo eru Daytona i ulazimo u eru Brüsselsa."

Visoki predstavnik je istakao da ova povijesna prekretnica zahtijeva značajne promjene u ponašanju vlada, parlamenata i institucija, međunarodne zajednice i OHR-a.

Visoki predstavnik je istakao da je "Europska unija jasno stavila na znanje da želi da BiH postane članica EU." Tijekom sljedećih šest mjeseci BiH mora odlučno krenuti iz "poslijeratne" faze u fazu koja "prethodi prijamu", a to će staviti naglasak na ekonomsku tranziciju i socijalnu reformu. U tom smislu, rekao je da se parlamentarno odobravanje reformi u oblasti obrane i indirektnog oporezivanja prošlog tjedna može promatrati kao obećavajući znak spremnosti BiH da krene "putem ka prijamu u Europsku uniju i članstvo u NATO-u."

Komisija Europske unije je navela 16 oblasti u kojima bh. vlasti moraju postići konkretan i primjetan napredak u sljedećih 210 dana da bi započeli pregovore o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Međutim, Visoki predstavnik je upozorio da "ako ne dođe do dramatičnog ubrzanja tempa kojim sada napredujemo, 16 uvjeta neće biti ispunjeni." Dodao je i da bi se vlade i parlamenti barem trebali češće sastajati da bi znatno povećali svoje rezultate rada.

"Dosadašnji napredak nije postignut putem bonskih moći Visokog predstavnika", rekao je, "već je to bila moć sna. San da ova zemlja jednog dana može postati članica Europske unije. Da jednog dana može postati članica NATO-a. Da jednog dana može postati normalna zemlja, koja je u stanju ponuditi bolji i sigurniji život svojim građanima."

U središtu sigurnog napretka po pitanju povratka izbjeglica, obuke policijskih snaga i restrukturiranja pravosuđa, međunarodna zajednica prelazi iz faze "činjenja" u fazu

“nadgledanja”, rekao je Visoki predstavnik. Dodao je kao poređenje i to da je tijekom prvih šest mjeseci morao sam nametnuti 70 zakona ili amandmana na zakone, da bi se taj broj smanjio na 34 intervencije u narednih šest mjeseci, i na samo dvije intervencije u zadnjih šest mjeseci.

Visoki predstavnik je upozorio da bh. vlasti ne bi smjele pomješati “deklarativna zalaganja, obećanja i planove” sa stvarnom provedbom.

Pored dovršavanja reforme obavještajnog sektora u sljedećih par mjeseci, do 30. lipnja sljedeće godine bh. vlasti moraju ispuniti četiri uvjeta Europske unije koji se odnose na vladavinu prava, uključujući formiranje i funkcionalno djelovanje SIPA-e, sedam uvjeta koji se tiču ekonomske reforme, uključujući funkcioniranje Uprave za indirektno oporezivanje, s imenovanim direktorom. Tu su još i tri uvjeta koja se odnose na učinkovitost vlada, uključujući potrebu da se vlade i parlamenti češće sastaju, te uvjet da bh. vlasti poduzmu korake kako bi osigurali dugoročnu održivost financijski i urednički neovisnog javnog radio i televizijskog servisa na razini cijele BiH i uvjet da poštuju postojeće međunarodne obveze, a to se uglavnom odnosi na Daytonski mirovni sporazum i preostale korake iz mape puta Europske unije. Ovaj posljednji uvjet uključuje punu suradnju s Međunarodnim krivičnim tribunalom što znači uhićenje i izručenje optuženih ratnih zločinaca u Hag.

Ovaj program snažnih i praktičnih reformi mora se provesti prije nego što nova Komisija Europske unije bude uspostavljena jer su pouzdani prijatelji i oni koji je snažno podupiru BiH u sadašnjoj Komisiji, uključujući Romano Prodi i Krisa Patena, “jasno naznačili da bi željeli pozvati BiH da započne pregovore za Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju prije nego što im istekne mandat u listopadu”, rekao je Visoki predstavnik. “Bilo bi neozbiljno od BiH da propusti ovu priliku neispunjavanjem postavljenih uvjeta.”

Međutim, Visoki predstavnik je također upozorio da se opravdani zahtjevi javnosti za boljim životnim uvjetima ne mogu riješiti tako što će se "ponuditi ljudima ono što ne možemo ispuniti". Također je dodao da je "veoma kratak put od niskih mirovina do toga da mirovina uopće ne bude" i pozvao bh. vlasti da poduzmu hitne korake kako bi privukli strana ulaganja.